

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII  
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

**PROGRAMA ȘCOLARĂ**  
pentru  
**EDUCAȚIE MUZICALĂ**  
CLASELE a V-a – a VIII-a  
**ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF**

Aprobată prin Ordin al Ministrului

nr. .... / .....

București

2001

## NOTĂ DE PREZENTARE

Planul cadru de învățământ pentru clasele V-VIII, alternativa educațională Waldorf, prevede două ore de educație muzicală, ore care aparțin trunchiului comun. Educația muzicală presupune formarea elevilor prin implicarea acestora în activități practice de cântare vocală și instrumentală, activități în care solfegierea și explicațiile unor noțiuni muzicale, estetice, istorice nu constituie scop în sine. Din punct de vedere practic muzical (nu al teoriei muzicale) se va exersa înainte de toate în clasele V-VI diferența dintre major și minor. Corespunzător se dezvoltă cântarea pe mai multe voci. În clasele VII-VIII i se oferă elevului posibilitatea să se orienteze spre judecata muzicală. Pe lângă educarea auzului este importantă interpretarea. Muzica are acum o posibilitate evident socială, eliberează adolescenții din izolarea lor incipientă și îi unește unii cu alții. Începând din clasa a V-a, fiecare elev va face parte dintr-o formație (cor, orchestră, formație de muzică populară, formație de muzică veche ș.a.) .Astfel cunoștințele dobândite în cadrul orelor de muzică vor fi valorificate și completate. Planificarea cântecelor, din repertoriul clasei, este bine să fie făcută în strânsă legătură cu epoca în care sunt elevii.

## **OBIECTIVE CADRU**

1. Dezvoltarea capacităților interpretative vocale și instrumentale
2. Dezvoltarea capacității de receptare a muzicii și formarea unei culturi muzicale
3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj muzical
4. Cultivarea sensibilității, a imaginației și a creativității muzicale

## CLASA a V-a

### OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

#### 1. Dezvoltarea capacităților interpretative vocale și instrumentale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să interpreteze vocal individual sau în grup cântece la unison sau în aranjamente armonico-polifonice simple, respectând indicațiile de interpretare și gestică dirijorală	- interpretare vocală la unison - cântare alternativă, cu ison, în canon - cântare vocală pe două voci - cântare expresivă, reliefând valențele poetice ale textului;
1.2	să acompanieze ritmic cântecele interpretate	- acompaniere ritmică cu instrumente de percuție - acompaniere ritmică - două voci - cu piciorul și palmele
1.3	să respecte modalitatea corectă de obținere a sunetului la blockflöte	- interpretare la blockflöte sopran, alto, tenor
1.4	să așeze corect degetele pe instrument (blockflöte sopran) pentru a cânta în diferite tonalități	- exerciții
1.5	să compare cântecele (fragmente) sesizând anumite diferențe sau similitudini	- exerciții de ascultare

#### 2. Dezvoltarea capacității de receptare a muzicii și formarea unei culturi muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să asculte cu atenție piesele muzicale, să recunoască elementele de limbaj învățate	- exerciții de reproducere și comparare a înălțimii și duratei sunetelor muzicale
2.2	să recunoască instrumentele muzicale din orchestra simfonică	- prezentarea familiilor de instrumente muzicale - identificarea timbrului
2.3	să-și exprime propriile impresii asupra lucrărilor audiate <sup>1</sup>	- povestiri din copilăria compozitorilor - pregătire și participare la concerte - comentarea impresiilor dobândite în urma participării la concerte

#### 3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj muzical

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să descifreze cântece scrise în diferite tonalități utilizând elementele de limbaj învățate	- exerciții de intonație - exerciții de citire și scriere a notelor muzicale

<sup>1</sup> Audițiile se vor realiza de preferință "pe viu", în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

- |     |  |   |
|-----|--|---|
| 3.2 | să identifice în lucrările interpretate elementele de limbaj muzical | - recunoașterea tempo-ului și a nuanțelor<br>- exerciții de percepere auditivă a spațiului dintre un sunet și următorul<br>- identificarea structurii cântecelor. |
|-----|--|---|

#### 4. Cultivarea sensibilității, a imaginației și a creativității muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să cânte frumos în mod conștient	- interpretare muzicală - jocuri muzicale
4.2	să improvizeze pe o temă dată	- improvizații muzicale utilizând elementele studiate - organizare de momente artistice, medalioane muzicale, serbări
4.3	să găsească un ison la o melodie dată	- ison pe un cântec, piesă muzicală studiată
4.4	să aprecieze corect nivelul interpretativ al colegilor	- improvizații libere cu metalofoane, xilofoane, instrumente de suflat, instrumente de percuție

## CONȚINUTURI

### 1. Practica muzicală

- Practica vocală:

- deprinderi specifice de cânt: ținuta corporală, respirația, emisia, dicția, articulația
- modalități de cântare: individuală și în grup, în dialog, monodică și polifonică (cu ison, în canon pe două-trei voci)

- Practica instrumentală:

- deprinderi de tehnică instrumentală (blockflöte sopran, alto, tenor)

---

*Notă: Repertoriul de cântece și de lucrări instrumentale este la latitudinea fiecărei școli.*

---

### 2. Elemente de limbaj muzical

- Melodia

- sunetele și notele muzicale cuprinse între sol (octava mică) și sol<sup>2</sup> (octava a II-a)
- modificarea înălțimilor sunetelor prin semnele de alterație (diez, bemol)
- intervale muzicale
- organizări sonore: tonalitățile Do Major și La minor

- Ritmul

- duratele sunetelor (pătrimea, optimea, doimea, nota întreagă, șaisprezecimea) și pauzele muzicale corespunzătoare
- punctul de prelungire (doimea, pătrimea și optimea cu punct)
- combinații ritmice cu duratele învățate, în măsurile de 2/4, 3/4, 4/4
- anacruza

- Tempoul

- termeni de tempo întâlniți în partitură

- Nuanțe

- termeni de nuanțe întâlniți în partitură

- Timbrul

- timbrul vocal: voci de copii, femei, bărbați
- timbrul instrumental: familii de instrumente muzicale

### 3. Elemente de cultură muzicală

- Date despre lucrările muzicale abordate: titlul, compozitorul, autorul textului, tematica
- Povestiri din copilăria compozitorilor
- Povestiri și legende despre muzica din Grecia antică
- Vizită la Filarmonică
- Audiții muzicale<sup>2</sup>

### 4. Sugestii pentru repertoriul de cântece

- Cântece din creația românească și universală la două voci egale
- Cântece populare și melodii de joc românești
- Cântece și dansuri grecești
- Cântece religioase
- Canoane la trei-patru voci
- Cântece patriotice
- Colinde la două voci egale
- Dansuri din renaștere, baroc

## SUGESTII METODOLOGICE

Aptitudinile muzicale permit să se cânte mult și frumos, în mod conștient la această vârstă, ceea ce constituie baza pentru activitățile muzicale de mai târziu. Cântatul pe două voci va fi abordat după ce s-a exersat "ascultarea reciprocă". În împărțirea clasei pe două voci se va urmări, pe cât posibil, ca cele două grupe să fie, la fel de puternice. Împărțirea nu va fi fixă. În fiecare clasă există elevi care pot trece cu ușurință la cealaltă voce, pentru a ajuta. Studiul intervalelor va deschide drumul spre tonalitate și anume, spre necesitatea de raportare la un centru tonal (centru de sprijin) care poate fi oricare dintre sunete. În repertoriul clasei pot fi incluse cântece și piese muzicale compuse în oricare dintre tonalități. Ponderea o vor deține cântecele în tonalitățile majore. În cazul în care în literatura pentru blockflöte nu sunt piese într-o anumită tonalitate, atunci poate fi aleasă o lucrare amplă în tonalitatea respectivă. Din lucrare se pot interpreta mici fragmente. Acum pot fi introduse treptat, pe blockflöte sunete noi, deci poziții noi ale degetelor. Se vor cânta timp de câteva săptămâni piese într-o anumită tonalitate așa fel încât să se obțină o anumită obișnuință în fiecare tonalitate și în fiecare poziție a degetelor. Cântecul, piesa, lucrarea studiată, va fi prezentată, și după caz, se vor face referiri la compozitor, poet, epocă. Atenția va fi orientată tot mai mult spre interpretarea artistică, de aceea paleta dinamică și agogică va fi îmbogățită cu noi termeni explicați prin simpla traducere (când se impune) și apoi realizați prin interpretare, pe cât posibil direct de către elevi. Voința de a crea se poate trezi la elevi dându-le mici exerciții de compoziție pe o singură voce. Profesorul le va arăta, spre exemplu, felul în care unele intervale muzicale generează o tensiune și cum respectiva tensiune poate găsi rezolvare (liniște). Vor fi încurajate și încercările celor ce de bună voie doresc să realizeze vocea a doua. Deosebit de antrenant și interesant devine acest lucru atunci când micile compoziții sunt puse pe mai multe voci (cu ajutorul profesorului) și sunt interpretate cu întreaga clasă.

---

<sup>2</sup> Audițiile se vor realiza de preferință "pe viu", în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

## CLASA a VI-a

### OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

#### 1. Dezvoltarea capacităților interpretative vocale și instrumentale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să interpreteze vocal fluent și expresiv la unison și în diferite aranjamente armonico-polifonice simple cântece aparținând diferitelor tipuri de muzică	- exerciții de intonație, acorduri majore, acorduri minore - interpretare vocală la unison individuală sau în grup - exerciții pentru perceperea altei voci - interpretare vocală pe două voci (în canon sau armonică)
1.2	să acompanieze ritmic cântecele și melodiile instrumentale studiate	- acompaniere ritmică cu instrumente de percuție specifice zonei folclorice - exerciții ritmice cu elemente ritmice de preferință din cântece populare europene
1.3	să îmbogățească cântarea vocală cu intervenții instrumentale	- intervenții instrumentale cu caracter de improvizație
1.4	să interpreteze instrumental melodiile învățate vocal	- cântece

#### 2. Dezvoltarea capacității de receptare a muzicii și formarea unei culturi muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să asculte lucrările muzicale studiate sesizând expresivitatea elementelor de limbaj muzical	- comentarea lucrărilor studiate - dezbateri pe tema lucrărilor muzicale studiate
2.2	să sesizeze apariția temelor caracteristice în discursul muzical	- concursuri de recunoaștere a temelor muzicale
2.3	să recunoască temele și lucrările muzicale audiate, identificând tipul de muzică și autorul lor	- exerciții și concursuri de recunoaștere a lucrărilor muzicale. - exerciții de identificarea tipului de muzică - exerciții de recunoaștere a compozitorului
2.4	să-și exprime cunoștințele muzicale, argumentându-le <sup>3</sup>	- participare la concerte - comentarea lucrărilor muzicale audiate

<sup>3</sup> Audițiile se vor realiza de preferință "pe viu", în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

### 3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj muzical

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să descifreze cântece scrise în tonalități majore și minore utilizând elementele de limbaj învățate	- exerciții de citire ritmică și melodică - construirea după model a gamelor majore și minore - extragerea scărilor muzicale din cântece
3.2	să identifice și să redea formulele ritmice învățate	- exerciții și dictee ritmice - exerciții de recunoaștere după ritm a cântecelor și melodiilor instrumentale studiate
3.3	să diferențieze caracterul major de caracterul minor	- exerciții de recunoaștere
3.4	să identifice în lucrările studiate temele muzicale și să analizeze structura lor	- exerciții de delimitare a temei muzicale și de determinare a elementelor ei componente - identificarea temelor muzicale în lucrările studiate

### 4. Cultivarea sensibilității, a imaginației și a creativității muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să cânte nuanțat, corelând interpretarea cu mesajul ce trebuie transmis	- interpretare muzicală - exerciții și jocuri muzicale
4.2	să diversifice și să îmbogățească interpretarea muzicală	- exerciții de continuare a unei linii melodice începute pe un text dat - construirea de teme muzicale pornind de la un motiv dat - construirea de teme muzicale la blockflöte - conceperea de programe artistice
4.3	să sesizeze momentele de intervenție instrumentală în cadrul unei cântări vocale	- jocuri muzicale - datini și obiceiuri
4.4	să-și valorifice aptitudinile muzicale ca interpret	- participarea la repetițiile unei formații muzicale din școală - participarea la pregătirea și susținerea unor serbări muzicale, serate sau momente muzicale

## CONȚINUTURI

### 1. Practica muzicală

- Practica vocală:

- deprinderi specifice de cânt
- cântarea monodică și polifonică (cu ison, în canon, armonică pe două voci)

- Practica instrumentală:

- deprinderi de tehnică instrumentală (blockflöte sopran, alto, tenor)

---

*Notă: Repertoriul de cântece și de lucrări instrumentale este la latitudinea fiecărei școli.*

---

### 2. Elemente de limbaj muzical

- Melodia

- organizări sonore: tonalitățile majore și minore

- Ritmul

- combinații ritmice cu duratele învățate, în măsurile de 2/8, 3/8, 4/8, 6/8
- sincopa
- contratimpul

- Tempoul

- termeni de tempo întâlniți în partitură

- Nuanțe

- termeni de nuanțe întâlniți în partitură

- Timbrul

- timbrul vocal: corul de voci egale (copii, femei, bărbați)
- timbrul instrumental: taraful, orchestra de muzică populară, instrumente tipice din diferite zone ale Europei, formații de muzică veche

- Elemente de structură

- tema muzicală
- forma mono-, bi- și tripartită

### 3. Elemente de cultură muzicală

- Tipuri de muzică și genuri reprezentative:

- muzica populară: cântecul propriu-zis, cântecul de joc, melodia instrumentală de joc, cântece populare europene
- povestiri despre obiceiurile oamenilor din alte țări ale Europei, despre condițiile lor de viață, despre relieful și peisajul țării în care trăiesc

- Mari compozitori: J.S. Bach, G.F. Händel, H. Purcell, A. Corelli, W.A. Mozart, K.M. von Weber, F. M. Bartholdy, Gh. Cucu, G. Enescu

- Audiții muzicale<sup>4</sup>

### 4. Sugestii pentru repertoriul de cântece

- Cântece patriotice

- Cântece religioase (bizantine, gregoriene)

- Colinde

- Datini și obiceiuri specifice zonei folclorice în care este plasată școala

- Cântece și melodii de joc din folclorul românesc și din folclorul altor popoare din Europa

- Prelucrări folclorice

- Cântece și dansuri de H. Purcell, A. Corelli

- "Flautul fermecat" - W.A. Mozart - fragmente

---

<sup>4</sup> Audițiile se vor realiza de preferință "pe viu", în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

## SUGESTII METODOLOGICE

Acum, în clasa a VI-a se pot face cu elevii, mici exerciții muzicale pe acorduri de trei sunete. Pot fi trăite și percepute tensionarea și detensionarea, disonanța și rezolvarea ei. Cântând cu elevii fragmente din "Flautul fermecat" de W.A. Mozart, vom observa, de exemplu, cu câtă bucurie trăiesc și formulează jocul sentimentelor din scena celor trei "doamne" care îl privesc pe Tamino leșinat, căzut la pământ. Familiarizarea elevilor cu expresivitatea poate fi realizată și prin implicarea directă în actul creator. Putem încuraja elevii să creeze melodii, să improvizeze fie pe moment, fie acasă, spre exemplu o melodie într-un major clar, neîngreunat, sau într-un major șovăielnic, sau într-un minor înspăimântat etc. Apoi îi lăsăm pe elevii care ascultă să descrie dacă și cum a fost obținută starea de spirit respectivă. Pentru a le fi mai ușor pot fi folosite texte. Astfel de exerciții îi ajută pe elevi să facă cunoștință cu o largă paletă de sentimente. Setea de a avea noi trăiri pe care o simt elevii din clasa a VI-a poate fi satisfăcută în modul cel mai frumos cu putință cu ajutorul cântecelor și melodiilor instrumentale din folclorul altor țări. Interpretarea cântecelor din folclorul altor popoare are o influență pozitivă și asupra dezvoltării vocii. Cântecurile italiene ușurează interpretarea în registrul acut, în timp ce cântecurile rusești ajută, adesea, ca respirația să fie mai lungă și mai profundă. Este bine dacă majoritatea cântecelor din folclorul altor popoare se cântă cu textul original, după partitură. Cântecurile trebuie însoțite de o prezentare din care elevii să afle despre obiceiurile oamenilor din țara respectivă, despre condițiile lor de viață, despre relieful și peisajul țării respective. Apoi poate fi urmărit modul cum aceste elemente sunt oglindite în cântecurile sau melodiile de joc studiate. Repertoriul de cântece al clasei va rezulta din strânsa colaborare a profesorului de muzică cu profesorul diriginte, și cu profesorii de la celelalte discipline de învățământ. Interdependența dă elevilor o mai mare încredere atât în organismul numit școală cât și în lume.

## CLASA a VII-a

### OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

#### 1. Dezvoltarea capacităților interpretative vocale și instrumentale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să interpreteze vocal cântece de diferite tipuri și genuri controlând schimbările de dinamică, timbru și tempo	- exerciții de cultură vocală, relaxare, respirație, articulație, intonație, dicție - interpretare vocală individuală sau în grup
1.2	să utilizeze diferite procedee armonico-polifonice în interpretare	- cântare în canon pe două sau trei voci - interpretare instrumentală pe două sau trei voci
1.3	să interpreteze teme muzicale accesibile din lucrări celebre	- interpretare de teme muzicale celebre
1.4	să interpreteze instrumental cântece folosind tehnici specifice	- exerciții de tehnică instrumentală - interpretare instrumentală

#### 2. Dezvoltarea capacității de receptare a muzicii și formarea unei culturi muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să asculte diferite lucrări muzicale, identificând tipul și genul de muzică <sup>5</sup>	- pregătire și participare la concerte, spectacole muzicale
2.2	să aprecieze bogăția și varietatea cântecelor din folclorul diferitelor popoare de pe glob, recunoscând în lucrările studiate elementele specifice	- discutarea și analizarea cântecelor, melodiilor studiate - concursuri
2.3	să sesizeze specificul diferitelor tipuri de muzică	- spectacol renașcentist: versuri, dansuri, costume, decor - povestiri din viața muzicală a Renașterii

#### 3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj muzical

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să descifreze cântece din muzica popoarelor de pe alte continente	- exerciții melodice și ritmice - descifrarea cântecelor
3.2	să recunoască elementele specifice cântecelor din folclorul altor popoare	- exerciții de intonare și recunoaștere a intervalurilor caracteristice - exerciții de recunoaștere a combinațiilor ritmice specifice
3.3	să sesizeze și să diferențieze elementele componente ale genurilor muzicale studiate	- comentarea lucrărilor studiate

<sup>5</sup> Audițiile se vor realiza de preferință "pe viu", în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

#### 4. Cultivarea sensibilității, a imaginației și a creativității muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să interpreteze cu sensibilitate și expresivitate piesele muzicale abordate	- interpretare
4.2	să sesizeze aportul elementelor de limbaj în realizarea expresivității muzicale	- improvizații - încercări de orchestrare
4.3	să găsească anumite formule de acompaniament ritmic sau instrumental	- acompaniamente instrumentale pe treptele principale ale tonalității - acompaniamente ritmice cu instrumente de percuție
4.4	să asocieze mesajul muzical receptat cu imagini vizuale	- schițarea de decoruri și costume - comentarea unor lucrări muzicale vizionate - descrierea unor detalii de ordin regizoral cu rol în sporirea expresivității

### CONȚINUTURI

#### 1. Practica muzicală

- Practica vocală:

- deprinderi specifice de cânt
- cântarea monodică și polifonică (pe două voci)

- Practica instrumentală:

- deprinderi de tehnică instrumentală
- deprinderi de acompaniament

---

*Notă: Repertoriul de cântece și de lucrări instrumentale este la latitudinea fiecărei școli.*

---

#### 2. Elemente de limbaj muzical

- Melodia

- organizări sonore tonale
- gama cromatică
- registrul cheii FA

- Ritmul

- măsuri alternative
- măsuri compuse mixte: 5/8
- diviziuni excepționale: trioletul
- ritmuri specifice africane, latino-americe ș.a.
- ritmul măsurat și nemăsurat

- Tempoul

- tempoul și rolul lui expresiv

- Nuanțe

- nuanțele și rolul lor expresiv

- Timbrul

- timbrul vocal: corul mixt

- timbrul instrumental: formații de muzică și instrumente specifice folclorului altor popoare, formații renaștentiste, orchestra în baroc
  - instrumente muzicale care cântă în registrul cheii FA
- Elemente de structură
- forma fixă (strofică) și liberă (improvizatorică)
  - dansurile suitei

### 3. Elemente de cultură muzicală

- Tipuri de muzică și genuri reprezentative:

- muzică populară de pe alte continente
- missa
- cantata
- madrigalul
- balada
- suita preclasică

- Mari compozitori: O. di Lasso, G. P. da Palestrina, F. Schubert, R. Schumann, Cl. Debussy, M. Ravel, A. Pann, I. Vidu, S. Drăgoi

- Interpreți celebri  
- Audiții muzicale<sup>6</sup>

### 4. Sugestii pentru repertoriul de cântece

- Cântece din creația românească și universală la două voci
- Cântece și melodii din folclorul popoarelor de pe alte continente
- Balade ("Prințul Eugen" - Carl Loewe, "Regele ielelor" - Franz Schubert etc.)
- Canoane
- Madrigale
- Colinde (două voci)
- Cântece bisericesti
- Coral protestant
- Missa (fragment)
- Cantata (fragment)

## SUGESTII METODOLOGICE

Procesul de schimbare a vocii la băieți îngreunează cântarea pe mai multe voci. De aceea, o perioadă se va cânta pe o singură voce, preferabil cu acompaniament (de chitară, lăută, pian sau alte instrumente). Există acum un mare interes față de metru și ritm, ca atare, vor fi preferate cântecele în care latura metro-ritmică joacă un rol mai mare, spre exemplu, cântecele din folclorul sud-american. Profesorul îi va anima în acest sens pe elevi pentru a depune eforturi în obținerea de performanțe. Interesul elevilor poate fi stârnit și de cântece al căror text tratează viața de sentiment individualizată, țelurile personale de viață (exemplu: cântecele negrilor din America, balade care descriu soarta, sau momente deosebite din viață). Deosebit de iubite sunt acum cântecele în tonalitățile minore. Contactul cu marii compozitori se face prin intermediul lucrărilor muzicale, dar și prin biografiile acestora. Va fi în mod clar prezentată lupta fiecărei personalități pentru realizarea scopurilor propuse în viață, în situațiile de decepție, speranță sau renunțare. Cu elevii clasei a VII-a poate fi realizat un spectacol renaștentist: versuri, dansuri, costume, decor.

<sup>6</sup> Audițiile se vor realiza de preferință "pe viu", în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

## CLASA a VIII-a

### OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

#### 1. Dezvoltarea capacităților interpretative vocale și instrumentale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să interpreteze cu acuratețe un repertoriu de cântece și teme muzicale	- exerciții de cultură vocală - interpretare de cântece sau teme muzicale - cântare în canon - cântare armonică
1.2	să interpreteze instrumental un repertoriu de cântece și teme muzicale respectând indicațiile de frazare, nuanțare, tempo	- exerciții de tehnică instrumentală - interpretare instrumentală - interpretare vocală cu acompaniament instrumental
1.3	să realizeze acompaniamente instrumentale simple la cântecele învățate	- acompaniament instrumental

#### 2. Dezvoltarea capacității de receptare a muzicii și formarea unei culturi muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să asculte o varietate de lucrări muzicale identificând anumite elemente de limbaj muzical <sup>7</sup>	- participare la concerte sau alte manifestări muzicale
2.2	să recunoască lucrări muzicale reprezentative din creația universală	- recunoașterea lucrărilor studiate - identificarea genului
2.3	să emită judecăți estetice personale asupra operelor muzicale	- discutarea lucrărilor audiate - discutarea și analizarea lucrărilor studiate - programe de concert

#### 3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj muzical

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să descifreze cântece în tonalitățile învățate	- exerciții de citire ritmică și melodică - extragerea și analiza scărilor muzicale
3.2	să analizeze elementele de limbaj muzical din lucrările învățate	- analiza lucrărilor din punct de vedere al limbajului muzical
3.3	să diferențieze caracteristicile genurilor muzicale	- analiza lucrărilor studiate

#### 4. Cultivarea sensibilității, a imaginației și a creativității muzicale

	<b>Obiective de referință</b>	<b>Exemple de activități de învățare</b>
	<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să interpreteze cu expresivitate piesele muzicale abordate	- interpretare muzicală - concursuri de interpretare

<sup>7</sup> Audițiile se vor realiza de preferință “pe viu”, în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

- |     |   |  |
|-----|---|--|
| 4.2 | să intervină cu idei personale în comentariul lucrărilor muzicale | - dezbateri, schimburi de opinii   |
| 4.3 | să realizeze scurte improvizații și compoziții muzicale           | - exerciții de transformare a unei teme muzicale<br>- crearea unor contra melodii la o temă dată<br>- crearea unor combinații simple de acorduri instrumentale la o melodie dată |
| 4.4 | să elaboreze proiecte artistice                                   | - realizarea ilustrațiilor sonore pentru piesa de teatru prezentată la finalul clasei a VIII-a   |

## CONȚINUTURI

### 1. Practica muzicală

- Practica vocală:

- deprinderi specifice de cânt
- cântarea monodică, polifonică (canon pe două și trei voci) și armonică (pe două și trei voci)

- Practica instrumentală:

- deprinderi de tehnică instrumentală
- deprinderi de acompaniament

*Notă: Repertoriul de cântece și de lucrări instrumentale este la latitudinea fiecărei școli.*

### 2. Elemente de limbaj muzical

- Melodia

- organizări sonore tonale: tonalitățile majore și minore (cu diezi și cu bemoli) – cadranul tonal

- Ritmul

- combinații ritmice binare și ternare
- rolul expresiv al ritmului

- Polifonia și armonia

- orchestra de muzică simfonică

### 3. Elemente de cultură muzicală

- Audiții muzicale<sup>8</sup>

- Genuri muzicale

- muzica clasică: liedul, sonata, concertul, simfonia
- muzica de jazz (a anilor 1920-1930)

- Mari compozitori: A. Vivaldi, J. Haydn, L. van Beethoven, J. Brahms, G. Verdi, P.I. Ceaikovski, E. Grieg, C. Porumbescu, P. Constantinescu

### 4. Sugestii pentru repertoriul de cântece

- Lucrări corale cu acompaniament orchestral

- Cantata domine - D. Buxtehude

- Canoane

- Cântece din folclor

- Cântece religioase

- Colinde (două și trei voci)

- Balade

<sup>8</sup> Audițiile se vor realiza de preferință “pe viu”, în cadrul serbărilor, în sălile de recital și concert.

- Lieduri ("Călătorie de iarnă" - F. Schubert)
- Transcripții instrumentale
- "Anotimpurile" – A. Vivaldi

## SUGESTII METODOLOGICE

Problemele teoretice vor fi discutate în paralel cu studiul partiturii. În clasa a VIII-a vor fi deja câțiva bași, deci se poate cânta mixt, pe trei voci, pentru că vocile înalte bărbătești se formează mai târziu. Cele mai potrivite partituri sunt cele cu o linie simplă de bas. Elevilor le plac acum cântecele despre moarte, cum ar fi: "A ruginit frunza din vii" – D.G. Kiriac. Repertoriul clasei va cuprinde cântece, balade, lieduri, prelucrări folclorice, iar dacă este posibil, se va interpreta o lucrare mare, de exemplu, o cantată cu acompaniament de pian sau grup orchestral. Părțile solo pot fi realizate instrumental sau cu un grup mai mic de elevi. Pentru a-i conduce pe elevi, în forme simple, spre judecata muzicală se va atrage atenția asupra caracterului uneia sau alteia dintre lucrările muzicale studiate. Putem utiliza faptul că acum elevii dau o importanță deosebită biografiilor. Cum biografiile vor fi studiate în strânsă legătură cu lucrările muzicale, prin mijloacele de exprimare muzicală specifice respectivului compozitor, pot fi formulate judecăți legate de compozitor și judecăți asupra diferitelor perioade din istoria muzicii.

## STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

<b>OBIECTIVE CADRU</b>	<b>STANDARDE</b>
1. Dezvoltarea capacităților interpretative (vocale și instrumentale)	S1. Respectarea regulilor de cânt vocal și a indicațiilor de interpretare a muzicii vocale și/sau instrumentale S2. Susținerea vocală a unei linii melodice concomitent cu un acompaniament instrumental sau cu cântarea altor voci
2. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului muzical	S3. Recunoașterea apartenenței lucrărilor muzicale audiate la anumite tipuri și genuri de muzică S4. Identificarea lucrărilor muzicale studiate după teme sau motivele muzicale caracteristice acestora
3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj muzical	S5. Identificarea elementelor de limbaj muzical în cântecele învățate (formulele ritmice, măsurile, scările sonore etc.)
4. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj muzical în interpretarea și în audierea muzicii	S6. Realizarea unor aranjamente muzicale, improvizații sau compoziții muzicale simple